

MATURITNÍ OKRUHY – DĚJEPIS

Školní rok 2021/2022

Maturitní zkoušku z předmětu *dějepis* lze složit dvěma způsoby. Prvním z nich je ústní přezkoušení z jednoho z maturitních okruhů, který si žák/žákyně vylosuje (A.), druhým je obhajoba maturitní práce na historické téma, při níž žák/žákyně nejen obhájí svou práci, ale prokáže také hlubokou znalost širších souvislostí historické epochy nebo tématu, jehož se práce dotýká (B.).

A. Maturitní okruhy k ústní maturitní zkoušce

1. **Člověk a příroda** (vztah člověka a přírody napříč historickými epochami – nástroje, zemědělství, vznik kulturní krajiny, industrializace, člověk a klima)
2. **Města a civilizace** (vznik prvních měst, jejich význam a vývoj napříč historickými epochami, civilizace v dějinách a současnosti, jejich význam pro společnost)
3. **Antika a současnost** (antická civilizace a její odkaz pro následující historické epochy a současnost)
4. **Krize a expanze v dějinách** (téma krize a expanze od antiky, respektive antického Říma, po současnost, způsoby jejich řešení nebo provedení v průběhu dějin)
5. **Náboženství v dějinách** (mytologie, vznik, učení význam a šíření nejvýznamnějších polyteistických a zejména monoteistických náboženství)
6. **Migrace a národní státy** (migrace skupiny obyvatel a kmenů od nejstarších dob do současnosti, jejich vliv na utváření nové geopolitické situace a vznik nových států, např. v období stěhování národů)
7. **Středověk a jeho kultura** (trojí lid, románský a gotický sloh, rytířská kultura, města, univerzity, představy o středověku v novověku a moderní době)
8. **Budování státu** (vznik a vývoj českého státu v raném a vrcholném středověku, srovnání se založením a vývojem Československa po 1. světové válce)
9. **Evropa a islám** (arabská expanze a kultura, oblasti střetávání a spolupráce mezi křesťanskou Evropou a islámem v dějinách)
10. **Husitství a stavovská monarchie** (myšlenky a vývoj husitského hnutí, koncept stavovské monarchie a význam obojího v době formování moderního českého národa a ve 20. století)
11. **Zámořské objevy a kolonialismus** (příčiny a předpoklady zámořských objevů, jejich hospodářské, politické a kulturní důsledky, koloniální systém a dekolonizace)

12. **Charakteristika renesance, humanismu a reformace** (příčiny, společné a odlišné znaky a význam renesance, humanismu a reformace, jejich inspirační zdroje a nápodoby v následujících staletích)
13. **České země mezi náboženskou tolerancí a nesnášenlivostí** (1526-1650; kultura, náboženská a politická situace v českých zemích v předbělohorské a pobělohorské době, pohled na obě období v 19. a 20. století)
14. **Velké společenské změny na prahu novověku** (nizozemská a anglická revoluce, francouzský absolutismus, ruské samoděržaví, baroko vs. osvícenství, osvícenský absolutismus v Evropě i českých zemích)
15. **Velké revoluce na prahu moderních dějin** (Vznik USA, Velká francouzská revoluce, průmyslová revoluce, nová politická hnutí: socialismus, liberalismus, komunismus)
16. **Národní hnutí v Evropě a vznik moderního českého národa** (velké a malé národy v Evropě a jejich různé cíle a strategie, revoluce 1848/1849, vznik moderního českého národa)
17. **Světové války** (srovnání příčin, průběhu, charakteru a důsledků 1. a 2. světové války)
18. **První a druhá republika** (1918-1939; politika a kultura, národnostní konflikty, mezinárodní situace, Mnichovská dohoda, druhá republika, evropský kontext vývoje v Československu)
19. **Totalita vs. demokracie** (předobrazy demokratických a totalitních systémů ve starověku, charakteristika meziválečných demokratických a totalitních systémů v Evropě a ve světě aj.)
20. **Velké mírové konference** (vestfálský, vídeňský, versailleský a postupimský systém: srovnání poválečných systémů uspořádání v Evropě a ve světě)
21. **Jedna země, dvě totality** (Československo v období nacistické okupace a komunistické totality)
22. **Svět po druhé světové válce** (studená válka, vznik NATO a VS, válečné konflikty)
23. **Bipolární svět a jeho rozpad** (dekolonizace, Helsinky, rozpad socialistického bloku, integrace Evropy a její historické inspirace, ohniska konfliktů)
24. **Česká republika a výzvy moderního světa** (sametová revoluce, rozpad Československa, začlenění ČR do západních struktur, ekonomická transformace, politika)
25. **Moderní umění a jeho historický význam** (historismus, funkcionalismus a konstruktivismus, socialistický realismus, brutalismus, jejich inspirační zdroje a historický kontext)

B. Náležitosti maturitní práce

- minimální rozsah: 15-20 normostran (cca. 1800 znaků na stranu včetně mezer)
- použití českých i zahraničních tištěných zdrojů
- náležité citování všech použitých zdrojů dle citační normy
- práce má svého vedoucího i oponenta, posudky budou k dispozici při maturitní zkoušce
- žák/žačka při obhajobě prokáže důkladnou znalost jak svého tématu, tak jeho dobového nebo tematického historického kontextu

V Praze dne 30.09.2021

Vypracoval: Mgr. Jiří A. Čepelák

Schválila: Mgr. Tereza Bočanová, ředitelka školy